

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนสุขศึกษาเรื่องพยาธิใบไม้ตับ โดยใช้สื่อผสมร่วมกับการจูงใจ โดยการประกวดวาดภาพระบายสี และการประกวดเรียงความ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สรุปผลการวิจัยดังนี้

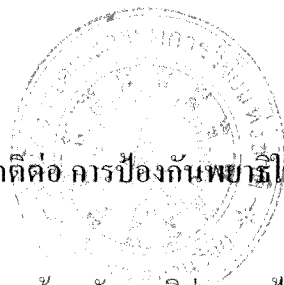
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 จำนวน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีทั้งหมด 1,040 คน เป็นเพศชาย 525 คน คิดเป็นร้อยละ 50.48 เป็นเพศหญิงจำนวน 515 คนคิดเป็นร้อยละ 49.52 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 10 - 12 ปี จำนวน 478 คนคิดเป็นร้อยละ 45.96 รองลงมามีอายุระหว่าง 7-9 ปี จำนวน 331 คนคิดเป็นร้อยละ 31.82 ส่วนมากกำลังเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 470 คน คิดเป็นร้อยละ 45.19 รองลงมาเป็น นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 31.15 ส่วนมากผู้ปกครองมีอาชีพ รับจ้างจำนวน 420 คน คิดเป็นร้อยละ 40.38 รองลงมาอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 391 คนคิดเป็นร้อยละ 37.60 บ้านนักเรียนส่วนมากมีส้วม จำนวน 999 คน 96.06 คนคิดเป็นร้อยละ 96.06 ส่วนมากนักเรียนมีรองเท้าประจำตัว 1020 คน คิดเป็นร้อยละ 98.08 ไม่มีรองเท้า 20 คน คิดเป็นร้อยละ 1.92

2. การเปรียบเทียบคะแนนความรู้เรื่องการป้องกันพยาธิใบไม้ตับก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้เรื่องการป้องกันพยาธิใบไม้ตับก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนด้านความรู้ในการควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ส่วนมากอยู่ในระดับ ต่ำมากที่สุด จำนวน 749 คนคิดเป็นร้อยละ 72.02 หลังทดลองพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเพิ่มขึ้น โดยอยู่ในระดับสูงมากที่สุดจำนวน 825 คนคิดเป็นร้อยละ 79.3 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองพบว่า คะแนนความรู้ ก่อนการทดลองมีค่า 6.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.80 และหลังการทดลองพบว่า มีค่าเฉลี่ย 10.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.84 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$; 95% CI : 4.22 ถึง 4.54)

3. การเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติต่อการป้องกันพยาธิใบไม้ตับก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนด้านทัศนคติต่อการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ ในกลุ่มทดลอง ส่วนมากอยู่ระดับสูง จำนวน 559 คนคิดเป็นร้อยละ 53.75 หลังการทดลอง พบว่าส่วนมากมีค่าคะแนน อยู่ในระดับสูงมากที่สุดเช่นกัน จำนวน 1018 คน คิดเป็นร้อยละ 97.88 โดยก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ย ทัศนคติ 30.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.62 ส่วนหลังการทดลองพบว่ามีค่าเฉลี่ย 34.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.66 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนทัศนคติก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$; 95% CI : 3.53 ถึง 3.89)

4. การเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันพยาธิใบไม้ตับก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนด้านการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันพยาธิใบไม้ตับ ในกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง มีค่าคะแนน ส่วนมากอยู่ในระดับ ระดับต่ำ จำนวน 369 คน คิดเป็นร้อยละ 35.48 ส่วนหลังการทดลองพบว่าคะแนนอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนมาก จำนวน 984 คน คิดเป็นร้อยละ 94.62 โดยก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ 35.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.09 ส่วนหลังการทดลองพบว่ามีค่าเฉลี่ย 42.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.18 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนการรับรู้ ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$; 95% CI : 6.85 ถึง 7.34)

5. การเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันพยาธิใบไม้ตับก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนด้านการปฏิบัติตัวในการกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองส่วนมากอยู่ในระดับสูง จำนวน 983 คนคิดเป็นร้อยละ 94.52 หลังการทดลอง มีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูงเช่นกันมากที่สุด จำนวน 1040 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ย 22.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.66 หลังการทดลอง พบว่า มีค่าเฉลี่ย 25.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.19 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$; 95% CI : 2.71 ถึง 3.04)

6. การเปรียบเทียบความต้องการสื่อการสอนเรื่องการป้องกันพยาธิใบไม้ตับก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาถึงประสบการณ์ที่เคยได้รับ ความรู้เรื่องการป้องกันพยาธิใบไม้ตับ พบว่า แหล่งที่นักเรียนได้รับความรู้มากที่สุด คือ คุณครูสอนในห้องเรียน จำนวน 508 คนคิดเป็นร้อยละ 48.85 รองลงมาคือ โทรทัศน์ จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 25.38 นักเรียนเห็นว่าวิธีการที่จะได้รับ

ความรู้มากที่สุดคือ คุณครูสอนในห้องเรียนจำนวน 476 คนคิดเป็นร้อยละ 45.77 อ่านคู่มือให้
เข้าใจจำนวน 237 คนคิดเป็นร้อยละ 22.79 นักเรียนพึงพอใจกับสื่อที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด
จำนวน 720 คนคิดเป็นร้อยละ 69.23 นักเรียนใช้สื่อการสอนเรื่องพยาธิใบไม้ตับมากที่สุดในครั้งนี้คือ
คู่มือ จำนวน 611 คนคิดเป็นร้อยละ 58.75 นักเรียนเห็นว่าสื่อมีประโยชน์มากที่สุดคือการให้ความรู้
เรื่องพยาธิใบไม้ตับ จำนวน 665 คนคิดเป็นร้อยละ 63.94 รองลงมาคือ ต้องปฏิบัติตัวเพื่อไม่ให้เป็น
โรคพยาธิใบไม้ตับ จำนวน 674 คนคิดเป็นร้อยละ 62.21

10 การตรวจหาพยาธิใบไม้ตับในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา นักเรียนมีการตรวจพยาธิ
พยาธิ จำนวน 618 คนคิดเป็นร้อยละ 59.42 ไม่เคยส่งตรวจ 422 คนคิดเป็นร้อยละ 40.58 ในรอบปีที่
ผ่านมานักเรียนทราบผลว่าพบไข่พยาธิใบไม้ตับ จำนวน 75 คนคิดเป็นร้อยละ 7.21

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรจัดทำเป็นนโยบายสำคัญในการป้องกันพยาธิใบไม้ตับในนักเรียน
2. ควรมีการส่งเสริมการรณรงค์อย่างต่อเนื่องในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ถูกต้องในการป้องกัน
พยาธิใบไม้ตับอย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีการสอดแทรกการป้องกันพยาธิใบไม้ตับในการเรียนการสอนทุกชั้นปี
4. นักเรียนควรได้รับการดูแลส่งเสริมให้มีรองเท้าใช้ทุกคน
5. บ้านนักเรียนที่ยังไม่มีส้วม ควรได้รับการพัฒนาช่วยเหลือจากชุมชน
6. ควรนำคู่มือและวีซีดี เรื่องพยาธิใบไม้ตับ พิมพ์เพื่อนมอบให้โรงเรียนในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อพยาธิ
ใบไม้ตับ
7. เสริมสร้างความพึงพอใจให้คณาจารย์จากโรงเรียนต่าง ๆ ในการทำคู่มือและวีซีดี พยาธิใบไม้
ตับไปใช้ในโรงเรียนต่อไป อย่างต่อเนื่อง
8. ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อระดมพลังการป้องกันและ แก้ไขปัญหา
พยาธิใบไม้ตับอย่างต่อเนื่อง
9. ควรมีการส่งเสริมการประกวดวาดภาพระบายสีและการประกวดเรียงความเรื่องพยาธิใบไม้ตับ
ในการเรียนการสอน ทุกชั้นปี
10. การมอบสื่อทั้ง 2 ชนิดให้ โรงเรียน ทั้งวีซีดี และหนังสือคู่มือ เพื่อให้ทางโรงเรียนสามารถ
เลือกใช้สื่อได้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในกานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน
2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาเครือข่ายการป้องกันพยาธิใบไม้ตับใน โรงเรียนต่างๆ
3. ควรมีการศึกษาและพัฒนาการใช้สื่อหลากหลายในการป้องกันพยาธิใบไม้ตับ

4. ควรพัฒนาจากคู่มือ เป็นแบบโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยครั้งต่อไป
5. ควรพัฒนา วิธีที่ดี เป็น CAI เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป
6. ควรวิจัยร่วมกับกลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การเรียงความ การตอบปัญหาชิงรางวัล
7. ควรวิจัยแบบระดมพลังทางสังคม โดยทำทุกภาคส่วนให้มีความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพยาธิใบไม้ตับในชุมชน
8. ควรวิจัยที่การส่งเสริมสนับสนุนความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของพยาธิใบไม้ตับ กับ โรคมาเร็งท่อน้ำดีเพื่อเสริมสร้างความตระหนักและนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาพยาธิใบไม้ตับ